

ken ze weer vertrokken en ondanks goed zoeken en snuffelen kon ik er op 16, 17, 18 en 19 Nov. geen enkele meer ontdekken. Ook hier waren het weer vooral rozenbottels en bessen van meidoorn waarvan ze smulden. Volgens de Terschellingers en Vlielanders waren ze zeer mak en vertrouwelijk en lieten ze zich niet spoedig verjagen.

De heer Terpstra berichtte mij dat hij op 10 Nov. pestvogels had gezien op de gestichts-terreinen te Balkbrug. Op 21 December verscheen er 's middags een pestvogel bij ons in den tuin (Bentveld) op de rozenhaag (Sweet Briar). Hij was erg schuw en toen ik naar binnen ging om den kijker te halen bleek de vogel bij mijn terugkeer gevlogen te zijn. Even later zagen we hem nog zitten in het topje van een der hooge iepen van de Veldlaan.

JAN P. STRIJBS.

Een vroege Wintergast. In het begin van November, had ik gedurende een paar vacantiédagen, die ik in het Noordoosten van de provincie Drenthe doorbracht, gelegenheid, om eenige waarnemingen te doen, op het gebied van den herfstvogeltrek. Den 7den November ontdekte ik, des morgens vroeg, tusschen een troepje Kool- en Pimpelmeezen, een tweetal Barmsijsjes (*Linota linaria*) in de elzenpropfen. Iemand die zijn gehoor op vogelgeluiden heeft ingesteld, krijgt in deze streek elk winterhalfjaar volop gelegenheid om den trek van de Gele Sijsjes (*Carduelis spinus*) te constateeren, maar de waarneming van het Barmsijsje, al wil ik deze voor het Oosten van ons land geenszins tot de zeldzaamheden rekenen, is m.i. voor deze streek toch vermeldenswaard. In de negen jaar, gedurende welke ik thans van tijd tot tijd trekwaarnemingen doe, heb ik slechts twee keer kans gezien dit „Roodkapje” daar te signaleeren.

Eigenaardig was het dit jaar op den 7den November, in het Noorden van ons land met den Lijstertrek gesteld. Er stond een vrij krachtige Noordoosten wind en verschillende trekkende vogelsoorten (Valken o.a.) zeilden hoog door de lucht naar het Zuidwesten. Den geheelen dag was er vrij veel vogeltrek waar te nemen, vooral van kleinere (vinkachtige) vogels. Het eigenaardige was echter, dat zich vooral in de morgenuren voortdurend kleinere en grotere troepen lijsters in Noordoostelijke richting verplaatsten. Voor zoover dit was na te gaan bestonden deze reisgezelschappen hoofdzakelijk uit Zanglijsters (*Turdus philomelos*) en Koperwieken (*T. musicus*). Twee dagen later, den 9den November vertoonde zich in den tuin op den grond tusschen de bessenstruiken een Groote Lijster (*T. viscivorus*) en eenige Koperwieken en even later ontdekte ik op een hulstboompje een bruine vogel, die zich te goed deed aan de trossen gedroogde lijsterbessen die ik daar had opgehangen. Eerst dacht ik aan een jonge Merel, maar door den verrekijker zag ik al gauw, dat de vogel een kuif had en bij nadere beschouwing bestond er geen twijfel, het dier dat ik te bewonderen kreeg was een Pestvogel (*Ampelis garrulus*). Een tijdlang zat het dier onbeweeglijk, dan plotseling begon de smulpertij op nieuw en werden de roodglanzende bessen met heftige rukken afgetrokken. Tenslotte toen de geheele tros door het gulzige keelgat verdwenen was, ging de vogel op de wieken, en in fraaie booglijnen — eenigszins herinnerend aan de vlucht van een Specht — verdween de vroege wintergast in Zuidelijke richting.

De meeste lijsterbesstruiken in den omtrek droegen weinig of geen vruchten meer, en het verwonderde me dan ook niet, toen ik den vogel des middags weer bij de voerplek in den tuin aantrof. Ongelooflijk, zooveel bessen er naar binnen gewerkt werden. Brehm schrijft, dat deze vogels den dag verdeelen tusschen eten en rusten om het voedsel te verteren. Opvallend was de groote dристheid van het dier, ik kon het tot op weinige meters naderen. Misschien houdt deze dристheid, die men bij tal van trekvogels uit het onbewoonde Noorden kan waarnemen (b.v. bij de Keep, *Fringilla montifringilla*) en waardoor vele zich gemakkelijker laten vangen dan onze standvogels, verband, met hun onervarenheid met den mensch. In de beschreven waarnemingen (Brehm, Thorburn) leest men omtrent den trek, dat deze plaatsvindt „in meer of minder talrijke troepen”. Het afzonderlijke leven en trekken, als bij het waargenomen exemplaar, schijnt uitzondering te zijn. Bovendien wordt melding gemaakt, van het feit, dat de invasies van de Pestvogels in den regel plaatsvinden, wanneer de winter zijn intrede heeft gedaan. We hebben hier dus blijkbaar met een vroege winterbode te maken, en we zullen hopen, dat dit exemplaar een voortrekker zal zijn, van groote troepen Pestvogels, die in de komende maanden ons land zullen doortrekken. Vooral in een sneeuwlandschap kunnen deze dieren, door hun ongewone verschijning en fraaie kleur, den waren natuurliefhebber in verrukking brengen.

Meppel.

Ir. H. ADAMS.

Pestvogels. Even bericht ik u de aanwezigheid van een tweetal pestvogels in den tuin van den heer W. J. Visser, Laan van Eik en Duinen, Den Haag.

Ze verschenen 10 December om $\pm$ 2 uur en deden zich te goed aan de lijsterbessen; 11 December verschenen ze wederom en aten de rest op.

Den volgenden dag zijn ze nog even geweest, maar sindsdien niet meer. Ik vond dit wel de moeite waard, het u even te berichten.

Delft.

D. v. D. BOSCH.

Vlaamsche lezer, help ons! In een moderne bloemlezing vond ik een versje van den Zuid-Nederlandschen dichter de Harduyn (17de eeuw) en daarin de volgende versregel: „*het bieken (bijtje) op de inckeltipkens*”. De commentator zit er verlegen mee en vraagt bescheiden, of misschien bedoeld is: „op de toppen van zijn enkels”, dus zooiets als: „op hooge pootjes”. Taalkundig zal dat wel in orde zijn, maar de entomoloog zal tegen deze opvatting wel ernstige bezwaren hebben en vragen: 1. Wanneer staat onze honingbij op hooge pootjes, als ze bloemen bezoekt? 2. Waar zitten aan een bijenpoot de enkels? Een ander bezwaar. Er zijn onder onze klassieke dichters wel goede natuurwaarnemers, maar hun belangstelling gaat naar het algemeene en uiterst zelden naar het speciaal entomologische en me dunkt, dat alleen de phantasie van een dichter-entomoloog een dergelijk vermetel beeld zou kunnen presteeren. Misschien zou de moeilijkheid zeer eenvoudig opgelost kunnen worden, als er een gestippelde of donker gevlekte bloem was, die de volksmond in 't Zuiden „inkstippen” noemt of noemde, maar ik zoek in mijn herinnering tevergeefs naar een bloem, die dezen naam zou kunnen verdienen. Kan misschien een folklorist onder onze Vlaamsche lezers ons nader inlichten?

Bilthoven.

B. E. BOUWMAN.

Knopkruid. Naar aanleiding van het artikel over *Galinsoga parviflora* in De Levende Natuur, kan ik u mededeelen dat ik deze plant in 1932 gevonden heb op de volgende plaatsen:

1e Haren (Gron.) in een tuin aan een achterweg, vrij veel; 2. Hooghalen, langs den hoofdweg, slechts enkele exemplaren; 3e. Zuidwolde (Drente), vrij veel, langs den weg; 4e. Deldemsvaart, weinig, langs den weg; 5e. langs een achterweg te N.O. van Almelo; 6e. langs den weg te Maria Parochie, bij Almelo, zeer veel.

Haren, 18 Dec. '32.

J. WASSCHER.

Meeuwen in de stad. Eenigen tijd geleden ging ik met de tram over de brug bij het Oostelijk viaduct naar de Prins Hendrikkade. Zooals u weet, houden zich daar om dezen tijd van het jaar veel zilvermeeuwen op. Nu zag ik toevallig iets dat ik nog nooit gezien had. Een zilvermeeuw schoot vlug naar beneden en kwam terstond weer opvliegen met een rat in den snavel. Aan het spartelen van het dier kon ik zien, dat het leefde. De meeuw liet de rat vallen, doch schoot onmiddellijk haar prooi na, pakte die opnieuw, en vloog er mee weg in de richting van het IJ. Hoe en waar het aangrijpen geschiedde, kon ik vanuit de tram niet zien.

Hedenochter deed ik een wandeling om het terrein van de IJclub, dat onder water staat. Er houden zich daar een 200 à 300 kokmeeuwen op. Ik heb wel eens gedacht: „Hoe komen die dieren aan voedsel?” Er wordt daar n.l. niet veel brood gestrooid. En nu zag ik die meeuwen telkens een paar decimeter hoog opvliegen, daarna bijna loodrecht naar beneden schieten en, meestal met een worm in den snavel, opvliegen en weer neerstrijken. Het was niet het voedsel zoeken als van de eenden, die op den kop in het water staan (grondelen), ook niet het stootduiken van sterns in dieper water, noch het oppikken van voedsel op de wateroppervlakte, en minder nog het zoogenaamde wormentrappelen. Het water staat daar niet hoog. De meeuwen kunnen zeker de wormen door het water heen op den grond zien. Ze missen zelden of nooit. Haar beweging deed me denken aan de beweging van een kleinen fox-terrier, dien ik bij Nieuwersluis vanuit den trein aan den slootkant een mol zag vangen en die ook een oogenblik perpendicular stond met den snuit in den modder en den staart en de achterpooten in de lucht.

De kokmeeuwen op den plas op het opgehoogde land vòòr den Zuidelijken Wandelweg heb ik daar deze manoeuvre nooit zien uitvoeren. Natuurlijk niet: in dien zandgrond zitten geen wormen. Er houden zich daar ook veel zilvermeeuwen op en eveneens een paar mantelmeeuwen. Toen ik daar kortgeleden een verzameling oudbakken brood, kaaskorsten etc. neerwierp viel het meeste echter ten deel aan een 14 à 16 kraaien, waaronder bonte zoowel als zwarte.

Amsterdam 19-12-'32.

L. DE VRIES.

Atalanta in den winter. In Engeland wordt ook een oogje gehouden op Atalanta en zij is op Nieuwjaarsdag gesnapt in de kerk van Holmer Green (Buckinghamshire), vliegende rondom de lamp. Ook werd er een in Plymouth gezien op 2 Januari te half elf op een kouden regenachtigen dag. Vooral de eerste waarneming zou werkelijk kunnen duiden op een overwinteren van onze nog altijd geheimzinnige vlinder.

T.